

TARIMA DAYALI SANAYİNİN BAŞKENTİ GAZİANTEP

Sanayileşme, sosyo-ekonomik kalkınmanın temelini oluşturan vazgeçilmez bir süreç olmakla birlikte, bilgi ve teknoloji toplumuna giden yolun da temel taşlarından biridir.

Ülke kalkınmasında ve bölgesel potansiyellerin en iyi şekilde değerlendirilmesinde, mevcut kaynakların verimli ve gerçekçi kullanımı ve bunlara dayalı olarak küçük ve orta ölçekli sanayinin yurt dışında yaygınlaştırılması, desteklenmesi ve geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

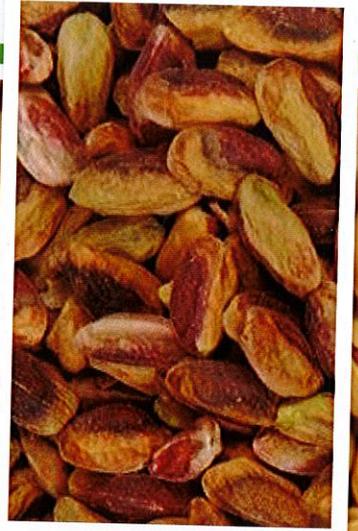
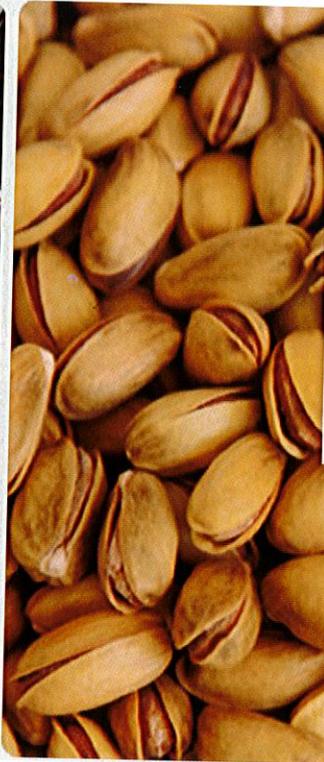
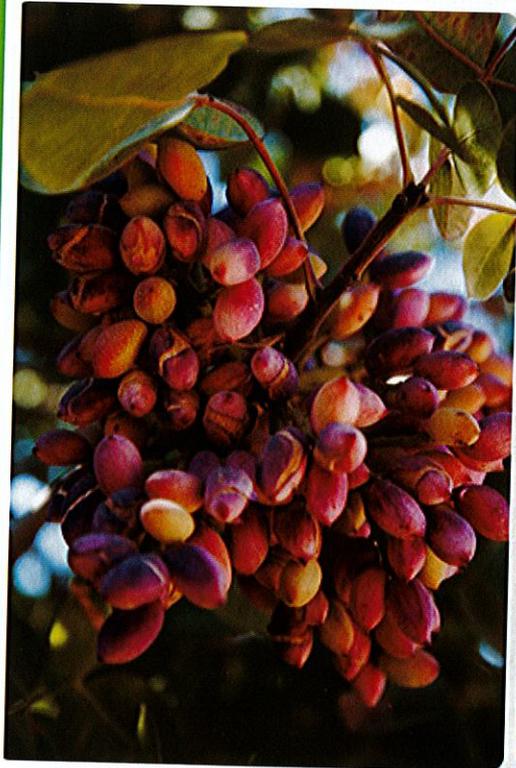
Gaziantep, Güneydoğu ve Akdeniz Bölgelerinin kesişme noktasında yer alan bir il olup bu nedenle yerel sanayi ve ticaret için ideal bir merkez olma niteliğindedir. Nüfusu 1.844.438 kişi olan Gaziantep'in toplam yüz ölçümü 6.887.000 da olup bu alan içerisinde 3.592.456 da tarım alanı bulunmaktadır. (2015) Çiftçi kayıt sisteminde kayıtlı arazi varlığı 2.393.721 da, kayıtlı çiftçi sayısı 31.430 kişidir.

İlin Ekonomik ve Sektörel Durumu

Gaziantep il toprakları her türlü tarım ürünlerinin yetişmesine müsaittir. Gaziantep tarımsal alan ve üretim bakımından oldukça zengindir. Birçok bitkinin yetiştirilmesine uygun koşullar bulunmaktadır.

Çizelge 1: Tarım Alanlarının Dağılımı ve Kullanış Şekli

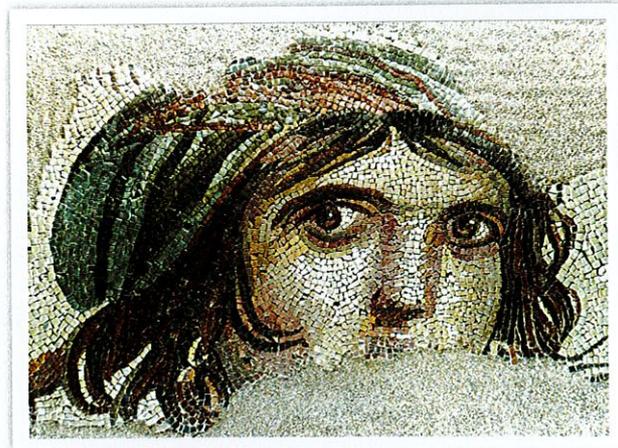
<i>Toplam Alanı (Dekar)</i>	<i>Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Ekilen Alanı (Dekar)</i>	<i>Nadas Alanı (Dekar)</i>	<i>Sebze Bahçeleri Alanı (Dekar)</i>	<i>Meyveler, içecek ve baharat bitkilerinin Alanı (Dekar)</i>
3.544.783	1.390.834	22.428,	89.573	2.041.948

Gaziantep'te tarım çok önemli bir yer tutmaktadır. İldeki en önemli tarım ürünleri buğday, arpa, mercimek, nohut, karpuz, kavun, soğan, sarımsak, pamuk, üzüm, domates, biber, patlıcan, fasulye, turp ve havuçtur. Ayrıca ağaç olarak özellikle antepfıstığı, zeytin ve nar yetiştirilmektedir. En çok yetişen ürünler artık kentin bir simgesi hâline gelen antepfıstığı ve üzümdür.

Çizelge 2: Gaziantep'te yetiştirilen ürünlerin dağılımı

Grup adı	Ürün adı	Toplu meyveliklerin alanı (dekar)	Üretim (ton)	Meyve veren yaşta ağaç sayısı	Meyve vermeyen yaşta ağaç sayısı	Toplam ağaç sayısı
Üzüm	Üzüm (Sofralık-Çekirdekli)	101.145	71.557	101.145	0	101.145
	Üzüm (Sofralık-Çekirdeksiz)	4.000	5.970	4.000	0	4.000
	Üzüm (Kurutmalık-Çekirdekli)	48.129	33.155	48.129	0	48.129
Üzüm (Diğer)	Üzüm (Şaraplık)	9.560	5.434	9.560	0	9.560
Muz-İncir-Avokado-Kivi	İncir	7.226	2.913	69.452	22.582	92.034
Diğer Meyveler-Taş Çekirdekli ve Yumuşak Çekirdekli	Elma (Golden)	14.566	7.715	282.620	47.250	329.870
	Elma (Starking)	2.961	2.159	78.375	22.680	101.055
	Elma (Grannysmith)	450	518	17.250	1.300	18.550
	Elma (Diğer)	1.364	902	35.194	7.610	42.804
	Armut	739	512	20.750	7.129	27.879
	Ayva	10	2	160	34	194
	Şeftali (Diğer)	296	423	12.780	1.916	14.696
	Erik	2.154	2.546	87.535	7.860	95.395
	Kayısı	1.635	1.180	45.775	6.022	51.797
	Zerdali	100	42	1.330	75	1.405
	Kiraz	13.642	4.115	254.525	20.059	274.584
	Vişne	112	118	4.370	450	4.820
	Çilek	60	27	60	0	60
	Dut	150	217	9.367	1.428	10.795
	Nar	17.484	18.578	613.878	64.262	678.140
	Trabzon Hurması	751	1.091	37.100	6.765	43.865
	Zeytin Ve Diğer Sert Kabuklular	Zeytin (Sofralık)	21.570	477	502.000	21.813
Zeytin (Yağlık)		399.999	9.213	8.417.326	421.672	8.838.998
Baharat Bitkileri (İşlenmemiş)	Badem	10.803	3.179	191.365	38.758	230.123
	Ceviz	16.307	3.144	134.260	32.882	167.142
	Antep Fıstığı	1.335.385	75.298	17.181.970	4.800.775	21.982.745
	Kırmızı Biber (Baharatlık-İşlenmemiş)	31.350	40.988	31.350	0	31.350

Gaziantep'te Tarım ve Gıda Sanayine yönelik olarak işletmelerin rekabet gücü,

Gaziantep, 2016 yılındaki 7 milyar 778 milyon 937 bin \$ ihracat ile Türkiye'nin en çok ihracat yapan beşinci ili konumundaki yerini korumaktadır (Anonim, 2017).

Sektörde büyük, orta ve küçük ölçekli önemli sayıda firma bulunmaktadır. Bunlar;

Tarım sanayi ve gıda sanayine yönelik makine, ekipman ve malzeme üreten işletmeler,

Tarım sanayi ve gıda sanayine yönelik paketleme makinesi, plastik, teneke, kâğıt paket, file, etiketli tarımsal ürün ve/veya gıda ambalajı üretimi yapan işletmeler,

Tarım ürünlerinin ulusal ve uluslararası pazarlarda talep edilen standartlara uygun olarak, depolama ve pazarlama yapan işletmeler,

Bu kapsam da; Gaziantep Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri incelendiğinde, tekstil ve gıda sektörlerinin başı çeken sektörlerdir. Faaliyet gösteren toplam fabrikaların %22'si gıda sektöründe, %7'si plastik sektöründe, %3'ü temizlik-hijyen maddeleri sektöründe ve %48'si diğer sektörlerde hizmet vermektedir. Ayrıca; Türkiye'de işlenen;

Makarnanın % 40'ı,

Bulgurun % 40'ı

Mercimeğin % 60'ı,

Antep fıstığının % 75'i

Gaziantep' deki üretimle karşılanmaktadır (Anonim, 2013).

Türkiye kuruyemiş üretiminin yüzde 35'ini tek başına karşılayan şehir olması,

Kuruyemiş sektöründe ürünlerin (kavlatma, kırma, kavurma ve paketleme) işlemlerinden geçiren makine sanayisi yer almakta ve bu kapsamda kuruyemiş (leblebi, fındık, badem, yerfıstığı ve antepfıstığı) sektöründe 456 adet firma faaliyet göstermektedir. Bunların 60 adedi kuruyemiş(çerez) sektöründe, 10 adedi Badem işleme sektöründe, 376 adedi Antepfıstığı işleme sektöründe, 10 adedi Üzüm Paketleme sektöründedir. Ayrıca Gaziantep Üniversitesi Naci Topçuoğlu Meslek Yüksekokulu bünyesinde Gıda İşleme bölümü yer almaktadır.

Antepfıstığında ekili alan ve rekolte konusunda Gaziantep'in ilk sırada yer alması,

1 milyon 299 bin 203 dekarlık alanda 16 milyon 412 bin 510'u meyve veren ağacıyla 53 bin 109 ton rekolte elde eden Gaziantep, en çok antepfıstığı üreten kent olmuştur. Gaziantep'i 47 bin 848 tonluk rekolteyle Şanlıurfa ve 16 bin 368 tonluk üretimle Adıyaman izlemiştir. (2016 Tük)

Gaziantep te, 1 Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü, 3 Üniversite ve 1 Meslek Yüksekokulu'nun bulunması ve Üniversite Sanayi İşbirliği

Tarıma dayalı sanayi-gıda sektöründe Ar-Ge ve yeniliğe dayalı yeni ürünlerin geliştirilmesi amacıyla; Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü, Üniversite ve Sanayi bütünleşmesini sağlayan proje konuları hazırlanmakta ve proje sonucu elde edilen bilgi birikimlerinin üreticilere ve özel sektöre aktarımı yapılmaktadır.

Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü; Ülke genelinde antepfıstığı ve badem, GAP bölgesinde ise meyvecilik konularında uluslararası standartlarda, ülkemiz çiftçileri ile dost ve kardeş ülkelere öncü bir araştırma-geliştirme kuruluşudur. Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde Tarımsal Mekanizasyon konusunda tarım kesiminin gereksinim duyduğu her türlü makina ve teknoloji için gerekli olan bilimsel araştırma, geliştirme ve planlama çalışmaları yapılmakta, yapılan bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar tarım, sanayi ve hizmet sektörüne sunulmaktadır.

Çizelge 4: Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde yapılan tarımsal mekanizasyon çalışmaları

TARIMSAL MEKANİZASYON ÇALIŞMALARI

Enstitü de;

- Tarım makinalarının imalatı, geliştirilmesi, seçimi ve kullanımı konularında proje çalışmaları yürütülmekte,
- Tarımsal Mekanizasyon ile ilgili yeni gereksinim ve görüşlere uygun tarım makinaları prototipler imal edilmekte,
- Var olan makinaların geliştirilmesi ve kullanımına ilişkin araştırma ve geliştirme çalışmalarına yönelik projeler yürütmekte,
- Tarımsal mekanizasyon için gerekli çevre dostu alternatif enerji kaynaklarının geliştirilmesi ve kullanımıyla ilgili araştırma ve geliştirme çalışmaları yapılmaktadır.

YÜRÜTÜLEN PROJELER

Proje İsmi	Amacı
Antepfıstığı Bahçelerinde Farklı Toprak İşleme Yöntemlerinin Toprak Sıkışıklığına ve Toprak Su Dengesi Üzerine Etkileri	Antepfıstığı bahçelerinde çeşitli toprak işleme sistemlerinin; verim, gelişme, bazı meyve kalite özellikleri, yabancı otlama, işletmede mekanizasyon ekonomisine ve toprağın bazı fiziksel özelliklerine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.
Antepfıstığı Entegre İşleme Tekniğinin Geliştirilmesi	Örnek bir Antepfıstığı Entegre İşleme Tesisi kurarak işleme sanayisinde gerek maliyet, gerekse hijyenik ürün eldesi bakımından yaşanan sorunlara çözüm getirmek amaçlanmıştır.
Antepfıstığında Sıcaklığın Çıtlama Üzerine Etkilerinin Saptanması	Antepfıstığının mekanize ederek çıktılması amacıyla prototip bir makine tasarımı yapılarak imal edilmesi amaçlanmıştır.
Antepfıstığı Bahçelerinde Geliştirilen Prototip Gübre Dağıtma Makinesi ile Geleneksel Gübre Uygulamalarının Karşılaştırılması	Antepfıstığı bahçelerinde üreticilerin uygulamış oldukları gübreleme metotlarına alternatif olabilecek, gübreyi banda bırakarak üzerini kapatacak bir makinenin geliştirilmesi amaçlanmıştır.
Antepfıstığı İlaçlamasında Yardımcı Hava Akımlı Bahçe Pülverizatörlerinde Kullanılan Hidrolik Memelerin İlaç Dağılımı ve Sürüklenmesi ile Antepfıstığı Psillidi Mücadelesine Etkisi	Antepfıstığı psilidine karşı yapılan pestisit uygulamalarının etkinliğini arttırmak amacıyla değişik pülverizasyon parametrelerinin etkilerini ortaya koymak ve yardımcı hava akımlı hidrolik pülverizatörün en uygun kullanım koşullarını belirlemek amaçlanmıştır.

- Ar-Ge çalışmaları için Gaziantep'te TEKNOPARK (Gaziantep Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kurucu Ve İşletici A.Ş.) ve TARGET (Teknoloji Transfer Ofisi) olması,
 - Orta Doğunun Fuar Merkezinin Gaziantep'te Olması; GAP TARIM ve GAPFOOD organizasyonları her yıl Gaziantep'te düzenlenmektedir.
 - Ve Rakamlarla kısaca Gaziantep Antepfıstığı ağaç sayısı, üretim, plastik poşet ve iplik (akrilik, sentetik, polyester, PP) üretiminde Türkiye liderliği
- En fazla ihracat yapan 10 il arasında 5.sırada
ISO 1000 içinde 57 firma
Türkiye'nin ilk 1.000 ihracatçı firma arasında 68 Gaziantep'li firma (TİM, 2015),

KAYNAKLAR

- Anonim, 2013. www.gso.org.tr
Anonim, 2017. <http://www.tim.org.tr/>
TİM, 2015. <http://www.tim.org.tr>